

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมพื้นฐาน รหัสวิชา ส๒๑๑๐๒

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เวลา ๑ ชั่วโมง

สอนโดย นายฐิติวัฒน์ สมพงษ์

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๓.๑

เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ม. ๑/๓ อธิบายความเป็นมา หลักการ และความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต”

คุณลักษณะที่ ๔ อยู่อย่างพอเพียง

๔.๑ ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม

๔.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการสำคัญ คือการพึ่งพาตนเอง การรวมกลุ่มของชุมชน ความสามัคคี การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการจัดการที่ดี หากประชาชนนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจะช่วยให้ครอบครัวมีความสุข มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และคนในชุมชนก็มีความเข้มแข็งมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ด้านความรู้(K)นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ

๑.๑ อธิบายความเป็นมา ความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้

๒.ด้านทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด(P)

๒.๑ ปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและยกตัวอย่างการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒.๒ ยกตัวอย่างการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนได้

๓.ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์(A)

๓.๑ เห็นความสำคัญและสนใจเรื่อง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระการเรียนรู้

๑. ความเป็นมา ความสำคัญ และคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย
๒. การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ตัวอย่างการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้
๔. เขียนแผนผังต้นไม้สรุปความรู้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

๑. กระบวนการคิด
๒. มีวินัย
๓. มีความซื่อสัตย์สุจริต
๔. มีความพอเพียง
๕. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ชิ้นงานหรือภาระงาน(หลักฐาน ร่องรอยแสดงความรู้)

๑. ใบงานที่ ๓.๓
๒. กิจกรรมประกวดโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน
๓. ใบงานที่ ๓.๔
๔. ใบงานที่ ๓.๕

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑) ครูใช้ประเด็นคำถามว่า “เศรษฐกิจพอเพียงสามารถพัฒนาตนเองและแก้ปัญหาชุมชนได้จริงหรือ” เพื่อให้เกิดการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ถึงความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาตนเองและยกระดับชุมชน และเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและตัวอย่างการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ชั้นสอน

๒) ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓.๓

๓) แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มย่อย แบ่งตามถิ่นที่อยู่ของนักเรียน เลือกหัวหน้าและเลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มส่งสมาชิกมาเป็นกรรมการกลุ่มละ ๒ คน ให้ทุกกลุ่ม ประกวดการเขียนโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑.สำรวจปัญหาของชุมชน ทรัพยากรและศักยภาพของคนในชุมชน

๒.เขียนโครงการที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง การเขียนโครงการต้องเข้าหลักเกณฑ์ตามข้อใดข้อหนึ่ง

ก. โครงการที่เป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์สำหรับผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากจน โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี คนชรา

ข. โครงการที่สนับสนุนและส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพการเพิ่มรายได้ และสร้างโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

ค. โครงการที่สนับสนุนส่งเสริมการอนุรักษ์ และรักษาป่า น้ำ และดิน

ง. โครงการที่สนับสนุน ส่งเสริมการอนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

๔) ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมครูสังเกตการทำงานกลุ่มและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

๕) กรรมการตรวจและตัดสินการประกวดโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน

๖) กลุ่มที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ ๑-๓ นำเสนอหน้าชั้นเรียนและขยายผลสู่ชุมชนในโอกาสต่อไป
ขึ้นสรุปและการประยุกต์

๗) ครูสรุปเรื่องการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและตัวอย่างการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ และ เนื้อหาสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ ประกอบกับการซักถามนักเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

๘) นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จากนั้นทุกคนช่วยกันเฉลย นักเรียนตรวจคำตอบของตนเองแล้ว บันทึกคะแนนไว้วิเคราะห์เปรียบเทียบกับแบบทดสอบก่อนเรียน

๙) ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓.๔-๓.๕ และคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้ ในหนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด เป็นการบ้านแล้วนำเสนอสรุปในชั่วโมงถัดไป

สื่อการเรียนรู้

๑.หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของบริษัทสำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๒.หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๑ (พระพุทธศาสนา หน้าที่พลเมืองฯ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๓.หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ เศรษฐศาสตร์ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๔.วีดิทัศน์ และ พาวเวอร์พอยต์

๕.แผ่นใสและรูปภาพประกอบ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

- ทดสอบก่อนเรียน
- ทำกิจกรรม
- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน

๒. เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบทดสอบก่อนเรียน
- แบบประเมินกิจกรรมแบบฝึกทักษะ
- แบบสังเกตพฤติกรรม

๓. เกณฑ์การประเมิน

- เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน
  - คะแนนระหว่าง ๙ - ๑๐ อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
  - คะแนนระหว่าง ๗ - ๘ อยู่ในเกณฑ์ ดี
  - คะแนนระหว่าง ๕ - ๖ อยู่ในเกณฑ์ พอใช้
  - คะแนนระหว่าง ๔ - ๑๐ อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

กิจกรรมเสริมการจัดการเรียนรู้

จัดกิจกรรมทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความพอเพียง

แบบสังเกตความสนใจและความตั้งใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....

กิจกรรม.....วันที่.....

รายการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
๑. เริ่มต้นงานที่ได้รับมอบหมายทันที		
๒. ทำงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด		
๓. ขอคำแนะนำจากครูหรือเพื่อนเมื่อไม่เข้าใจ		
๔. ทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเต็มใจ		
๕. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ		
๖. ช่วยเหลือแนะนำเพื่อนในการทำกิจกรรมตามสมควร		
๗. สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง		
รวมคะแนน		

หมายเหตุ

ข้อใดที่นักเรียนปฏิบัติ ได้คะแนน ๑ คะแนน ไม่ปฏิบัติ ได้คะแนน ๐ คะแนน

เกณฑ์การประเมินจากแบบสังเกตอาจกำหนด ดังนี้

๗ คะแนน	ดีมาก
๕-๖ คะแนน	ดี
๓-๔ คะแนน	พอใช้
๑-๒ คะแนน	ควรปรับปรุง

เรื่อง การพัฒนาตนเองและชุมชนด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ตัวชี้วัด : สิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มฐ. ศ ๓.๑ (๓)

กิจกรรมฝึกทักษะที่ควรเพิ่มให้นักเรียน

๑. รวบรวมข้อมูลและภาพเกี่ยวกับโครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้ พร้อมนำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาเขียนโครงการ “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาตนเองและชุมชน” ตามหัวข้อที่กำหนดให้

ออมสินดีมีห้องสานต่อเศรษฐกิจพอเพียง นายเลิศศักดิ์ จุลเทศ ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน เปิดเผยว่า ธนาคารร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดโครงการประกวดโรงเรียนและนักเรียนดีเด่นด้านคุณธรรมและจริยธรรมประจำปี ๒๕๕๑ ขึ้นต่อเนื่องเป็นปีที่ ๒ โดยเปิดรับสมัครนักเรียนและโรงเรียนรัฐบาลในสังกัด สพฐ. ทั่วประเทศเข้าร่วมการประกวดเพื่อคัดเลือกนักเรียนต้นแบบด้านการทำความดีจำนวน ๘๐ คน เข้ารับทุนการศึกษาคนละ ๕๐,๐๐๐ บาท พร้อมเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ และคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม แก่ นักเรียนอีกจำนวน ๓๘ แห่ง เข้ารับเงินสนับสนุนการศึกษาแห่งละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมเกียรติบัตร รวมเป็นเงินทั้งสิ้นกว่า ๘ ล้านบาท

โครงการประกวดโรงเรียนและนักเรียนดีเด่นด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ด้วยตระหนักว่าคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ โดยกำหนดเปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่-๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ธ.ก.ส. รับ ๓ รางวัลรัฐวิสาหกิจดีเด่น ๒๕๕๑ ในรอบปีบัญชี ๒๕๕๐ ได้ขยายผลการดำเนินงานเข้าไปพัฒนาชุมชน เพื่อขับเคลื่อนสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ ๒ การพึ่งพา ซึ่งกันและกัน โดยมีกรอบแนวทางในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามโครงการต่างๆ ดังนี้

๑. โครงการครูเกษตรเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกรคนเก่งที่มีความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร ให้มีการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อสามารถถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาดังกล่าวให้กับผู้ที่มีความสนใจ โดยจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนจำนวน ๘๑ ศูนย์เรียนรู้ กระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

๒. โครงการแผนแม่บทชุมชน โดย ธ.ก.ส. ได้เข้าร่วมกับชุมชนและส่วนราชการในพื้นที่จัดทำเวทีการเรียนรู้ในการจัดทำแผนแม่บทชุมชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นที่ ๑ คือ พึ่งพาตนเอง และขั้นที่ ๒ คือ การรวมกลุ่มเพื่อพึ่งพาซึ่งกันและกัน

๓. โครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ธ.ก.ส. ได้กำหนดกรอบแนวทางพัฒนาในลักษณะการสร้างชุมชนต้นแบบ ๑ อำเภอ ๑ ชุมชน โดยใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือหลักในการปฏิบัติ และร่วมจัดทำโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงไปแล้ว ๑,๒๓๕ ชุมชน เกษตรกร ๗๗,๕๐๕ ราย

การทำเกษตร ธ.ก.ส.

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ชื่องาน / โครงการ.....

สาระสำคัญ / เหตุผล.....

วัตถุประสงค์

๑. ....

๒. ....

๓. ....

เป้าหมาย.....

วิธีการดำเนินการ.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ร่วมงาน

๑.	๒. ....
๓.	๔. ....

ระยะเวลา.....

ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....

.....

.....

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำข้อมูลจากตอนที่ ๑ หรือนำข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ บทความต่างๆ มาทำ
เป็นแผ่นพับ โดยออกแบบและระบายสีให้สวยงาม อธิบายสาระสำคัญให้ชัดเจน

ที่ติดผลงานของนักเรียน

เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับชีวิตประจำวัน

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ตัวชี้วัด : สิ่งทีนักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มฐ. ศ ๓.๑ (๓)

กิจกรรมฝึกทักษะที่ควรเพิ่มให้นักเรียน

๕. ยกตัวอย่างการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทความเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมนำความรู้ที่เรียนมาแล้วตอบคำถามให้ถูกต้องด้วยการยกตัวอย่างประกอบ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวหน้าต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

- นักเรียนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

๑. พอประมาณ.....

.....
.....
.....

๒. มีเหตุผล.....

.....
.....
.....
.....

๓. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี.....

.....
.....
.....
.....

๔. การมีความรู้คู่คุณธรรม.....

.....
.....
.....
.....

๕. การใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ.....

.....
.....
.....
.....